

dat zij van deze synode doopsleer juist niets, heelemaal niets wilden hebben.

Zij hadden haar zelfs op een kerkeraadsvergadering met deze woorden nadrukkelijk verworpen:

„1e. Wij verwerpen de gedachte, dat in verbond en sacrament zou voortkomen, resp. verzegeld worden, een algemeene aanbidding des heils en een onvoorwaardelijke heilsbelofte aan de uitverkorenen, die den specifieke inhoud zou vormen van verbond en sacrament.

2e. Wij verwerpen de gedachte, dat de sacramenten — indien zij n.l. waarachtige sacramenten zijn — het aanwezig geloof of reeds gerealiseerde inwendige genade bezegelen en dat ze daarom bij degenen, wien ze worden toegediend, het geloof veronderstellen.

3e. Wij verwerpen de gedachte, dat den niet-uitverkoren doopelingen het recht op den doop in zijn vollen, diepen zin niet zou toekomen en hun doop niet in vollen zin als een doop zou te beschouwen zijn.“⁴⁾

Scherp stonden zoo de standpunten tegenover elkaar.

De kerkeraad van Utrecht had uitgesproken, dat ambtsdragers, die de zoeven genoemde synodale doopsleer verwierpen en omtrent den doop precies zoo leerden als Prof. Lindeboom en dus verklaarden, dat de doop nooit iets verzegelt, wat in den mensch aanwezig is of verondersteld wordt aanwezig te zijn, doch alleen Gods belofte en dat deze belofte aan alle kinderen gelijkmatig toekomt en verzegeld wordt, geheel conform Schrift en belijdenis waren.

De Synode zei daartegenover: neen, alleen als ge leert, dat de doop van den geloovige inderdaad ook iets verzegelt dat aan dien doopeling alleen toekomt en in hem aanwezig is en dat de doop van den geloovige meer verzegelt dan de doop van den ongelovige, zijt ge Schriftuurlijk en confessioneel.

En wat was toen de conclusie van de Synode?

Ieder zou natuurlijk verwachten dat de synode duidelijk, klaar en zonder omwegen uitprak: Neen, kerkeraad van Utrecht: wat U verklaarde is niet juist, dat moet U herzien.

Doch zoo geschiedde niet.

Dat ware al te duidelijk!

De synode sprak uit, dat, naar haar oordeel, de uitgesproken inhoud van de Utrechtsche uitspraak omtrent den doop toetsend aan Schrift en belijdenis, ZOO DEZE WERD VERSTAAN IN DEN DOOR DE SYNODE AANGEGEVEN ZIJN „niets bevat (te) waarom hun ondertekenaars hun ambt niet zouden kunnen blijven waarnemen“.⁵⁾

Hetwelk, overgezet zijnde uit de diplomatieke in de eenvoudige klare taal, welke men vooral in de kerk dient te gebruiken, zeggen wil: Ik, synode, verklaar uw uitspraak omtrent den doop te kunnen goedkeuren, indien ge er ten minste dat inleest, wat ge juist hebt willen verwerpen!

De synode sprak ongeveer als een Vader, die tot zijn jongen, welke hem vroeg of hij voor dezen keer eens na negen uur 's avonds thuis mocht komen, antwoordde: Ongetwijfeld mag dat, mijn jongen, als je er maar voor zorgt, dat je vóór negenen thuis bent!

En sindsdien wordt overal in den lande verteld, dat het Utrechtsche voorstel indertijd door de Synode werd aangenomen!

En men „geloof“ dat ook.

Zelfs in „Utrecht“!

Voor iederen nuchteren hoorder en lezer is het evenwel volkomen duidelijk, dat de Synode de echt-calvinistische uitspraak, dat de doop Gods belofte in het Evangelie geopenbaard, verzegelt en niet iets wat in den mensch aanwezig is of verondersteld wordt aanwezig te zijn had verworpen.

En daarmee ook de opvatting van Da Van Teylingen!

C. V.

⁴⁾ In den chaos, p. 7; ⁵⁾ Acta, art. 625.

UIT DE SCHRIFT

Christelijke actie en profetie III

Enkele aantekeningen bij 1 Kon. 22 : 1—29.

Een moment scheen het, alsof Achab, zij het dan ook onder pressie van zijn collega uit het Zuiden, op den goeden weg zou komen. Tenslotte heeft hij dan toch Micha laten komen. Van een serieuze koersverandering was echter geen sprake. Zijn bode heeft onderweg Micha al duchtig trachten te bewerken; Achab zelf speelt een zeer listig en diplomatiek spel, om den profeet al bij voorbaat los te slaan van zijn opdracht en hem in te schakelen als propagandist van des konings plannen. Maar Micha hield van het begin af voet bij stuk; hij liet zich niet aan zijn opdracht ontrouw maken door het ongevrangd advies van den man, die hem kwam halen; evenmin liet hij zich in de luren leggen door de verleidelijke vriendelijkheid, waarmee Achab hem ontving. Integendeel, met fijne ironie heeft hij de onwaarschijnlijkheid van zijn vorst publiek aan het licht gebracht. Dan heeft niet Achab langer de leiding in handen. Want Micha heeft hem gedwongen, thans openlijk kleur te bekennen. Achab

probeert nog wel zijn rol te spelen; hij doet erg verontwaardigd over het feit, dat die profeet den koning in zoo ernstige zaak niet serieus neemt, hij insinueert en passant ook nog, dat dat een onhebbelijke gewoonte is van den man, waartegen hij reeds vaker zich genoopt zag op te treden. Maar hij heeft nu toch publiek de vraag moeten stellen: wat zegt de HEERE nu werkelijk van mijn plan?

Achab, die ook Micha als marionet wilde behandelen, en ook zijn profetie als propagandacomédie wilde benutten, werd gedwongen de zaak volkomen ernstig te stellen.

Toen heeft Micha de waarheid hem gezegd, de waarheid, die ook ditmaal voor den koning bitter en grimmig was.

Toen de profeet dat woord sprak, dat Achab tot elken prijs had willen voorkomen, zag de koning geen andere kans meer om „de situatie te redden“, dan de insinuatie: „Wat heb ik u gezegd? De man is altijd in de contramane. Met hem is nooit iets te beginnen“.

Doch daarmee was de zaak nog niet ten einde, zegt de Schrift. Want Micha, die eerst als echte profeet is gehaald, en daarna als man-van-het-beslissende-woord is gehuldigd, wordt nu zoo maar weer als querulant opzij geschoven. Doch de profetie laat zich niet verdringen.

Micha heeft nog een antwoord op de insinuatie. Hij zegt: Ik een lastig mannetje, dat „natuurlijk“ weer obstructie voert? O neen, het is veel ernstiger. Hier staat niet maar een ongeluksprofeet, die nooit eens een boodschapper van goede tijding wil zijn, en daarom opnieuw uw politiek dwarsboomt; ge hebt te maken met den HEERE, die uw ongeluk wil!

Het is veel ernstiger dan ge denkt. Een lastpost kunt ge opzij schuiven. Stoor u aan dien man niet, en laat u niet ophouden. Mij behoort ge niet serieus te nemen. Doch hier is niet maar een profeet, die uw ondergang voorspelt, doch het is de HEERE zelf, die uw ondergang zoekt. Ik zal u nu alles zeggen, wat ik gezien heb in den geest. Ik zag den Heere zittende op zijn troon, en al het heil der hemels stond rechts en links van Hem. Daarboven werd een raadsvergadering belegd. De Heere presideerde zijn ministerraad. En de engelen waren aanwezig, de goede geesten; óók de booze machten. En de kwestie, die daarboven ter tafel kwam, was dezelfde waarvoor gij de aandacht van uw ministers hebt gevraagd. Het ging over den krijgstoet naar Ramoth in Gilead.

Nu moet ge hooren, hoe de HEERE de kwestie daar heeft gesteld. Hij zei in den Raad der Engelen: Wie zal me Achab verlokken tot een operatie tegen die stad? Wie zal hem overhalen om den strijd aan te binden, zoo dat hij sneuvelt? Om dat laatste was het begonnen: de Heere wil die operatie ook, doch de inzet is uw dood.

Er werden toen allerlei gedachten geopperd; de één zei dit; de ander kwam met een ander plan voor den dag. Er was geen eenstemmigheid, en de voorstellen werden door God dan ook niet gesanctioneerd. Tenslotte echter kwam er een duivelsche geest.¹⁾ Deze zei: Ik weet het. Ik zal een leugengeest zijn in den mond van Achab's profeten. Ik zal hem vangen in zijn eigen garen. Want hij heeft een kring van satellieten om zich heen, een stelletje beroepspropagandisten. Ik zal de harten van al die menschen in vlam zetten; ik zal hen tot extase drijven, en zoo door hun tong het leugenwoord maken tot een macht, waardoor de koning wordt meegesleurd. Ik wil zijn profeten zien ingeschakeld, want profetie is een machtig wapen. En ik wil die menschen niet laten spreken uit hun eigen hart, doch onder demonische drijving. Zoo zal de leugen worden tot een bovennatuurlijk geweld, dat den koning meezuigt, den dood tegemoet. Toen zei de HEERE: Ga heen, gij zult succes hebben. Achab heeft altijd de ware profeten gedood; hij wilde nimmer hooren het woord van God. Hij zou zelf de leiding nemen, en de profeten moesten steun geven achteraf. Hij zal ook ditmaal weer als leider figureeren, en zijn propagandisten optrommelen. Doch die propaganda zal ditmaal zijn een duivelsch geweld, dat hij niet meer in zijn macht heeft, en niet meer sturen kan naar eigen wil.

Kijk daar die profeten, vierhonderd stuks. Ge hadt ze eerst niet nodig; pas toen Josafat over de profetie repte, hebt ge ze gehaald. Veel fiducia in hun woord hebt ge niet. Maar ze profeteeren nog steeds, hun extase wordt al wilder. Ge kunt u aan dien invloed niet onttrekken. Daar is hier een kracht van dwaling uit de hel aanwezig. Die menschen maken niet maar indruk door hun eigen psychische kwaliteiten; dan zoudt ge ze kunnen weerstaan tenslotte. Maar hier is het bovennatuurlijk geweld van demonische drijving. Dat ze hier staan, is op verzoek van Josafat. Doch dat hun woord een leugenwoord is van helsche kracht, dat is omdat de Heere een duivel losliet op uw profeten en zoo op u zelf.

Toen wist Achab alles. En het was de laatste ge-

¹⁾ Sommigen (Aalders in „De valsche profetie“, ook Van Gelderen in „Korte verklaring“ op Koningen) zien in den „leugengeest“ de personificatie van den leugen. Persoonlijk lijkt me die exegese niet te aanvaard. In verband met Job 1, Zach. 3 en vooral Openb. 12, meen ik te moeten vasthouden, dat vóór Christus' hemelvaart ook de booze geesten toegang hadden tot den hemel en deelnamen aan de raadsvergaderingen daarboven. Het spreken over personificatie e.d. neemt m.i. een stuk van de realiteit en den ernst van dit alles weg.

Jezus Christus, onze Herder

Wij hebben toch een trouwe, goede Herder, Die ons geleidt door vlammenroode nacht — gestalte in een licht-omlijnde pracht — naar hemel-heldre morgen, verder, verder!

Waarom dan wanklen wij, en wijken wij [terzijde?]

Smal is ons pad en moeilijk onze koers, maar om ons henen hangt een heerlijk floers en ginds zingen Gods Engelen blijde!

Wij hunkren naar de nieuwe, heilige aarde, waarheen God-zelf de weg bereiden zal, het eeuwig groenend, 't eeuwig bloeiend dal: Jeruzalem, Gods lusthof en Gods gaarde!

MARIS.

nade des Heeren. Want nadat God de valsche profeten op hem had losgelaten, deed Hij hem nog eenmaal een ware profeet ontmoeten. Achab ziet een kracht van verleiding tegen zich ontketend, en hij kan daar niet meer tegen op. Maar nu is er nog eenmaal het woord van een profeet, die vervuld is met den Heiligen Geest, met een hemelsche kracht van behoud. Daarom kan Achab nu nog eenmaal kiezen: radicaal zich bekeeren en aan de valsche profeten hun congé geven, of zich overgeven aan een zuigkracht, die hij niet in handen heeft, doch die hem den dood injaagt. Want Micha zegt: wees gewaarschuwd. Toen gij hier beneden uw ministerraad hadt belegd, convooerde God zijn Raad daarboven. En het thema van beide vergaderingen was gelijk: tocht naar Ramoth, heilige expeditie ter herovering van der vaderen erfdeel. Gij hebt tot uw ministers gezegd: de oorlog moet doorgaan. God zei het ook: het moet doorgaan. Gij hebt uw eigen apparaat in werking gesteld, het apparaat van politici, en coalitie, en leger, en propagandamachine. Maar God heeft in beweging gezet het geweldige apparaat der hemelsche legerscharen. En dat die profeten zoo enthousiast uw plannen steunden, daar zaten booze geesten achter.

Weet nu, wat ge doet.

Nu, ze hebben gekozen. Zedekia geeft Micha een slag in het gezicht. De man kan het niet verkroppen, dat Micha zoeven als de groote man is gevierd. Eerst liet Josafat al merken, dat hij geen crediet had voor het gilde van Zedekia. En toen kwam Achab daar nog bij: „Micha, gij zijt mijn man; Zedekia en die anderen, ach, we kennen ze wel; veel lawaai, maar het heeft als profetie niets te beteekenen“.

Ze deden nog wel zoo hun best, en om dan in het publiek zoo te kijkt te worden gezet! Je hebt toch ook je ambtseer? Neen, Zedekia vond: het ging geweldig slecht aanvankelijk.

Maar de laatste minuten keerden de kansen, en de papieren van Zedekia en zijn aanhang stegen. De stemming van den koning is heelemaal ómgelagen. Van deze situatie kunnen de 400 profiteren. Ze kunnen nu laten merken, dat zij er ook nog zijn, en dat hun woord Goddelijk gezag heeft. Langs welken weg is de Geest des Heeren bij Zedekia vandaan gegaan, om Micha aan te spreken? De man is hevig verontwaardigd: zoo'n brutaliteit. Die Micha doet, alsof hij alleen den Geest bezit. Wil hij dus zeggen, dat die anderen als profeet geen inspiratie en geen opdracht hebben? Dat ze instrumenten des duivels zijn, tegenover Micha als eenige, die door den Heiligen Geest gedreven wordt? Hoe is hij dat zoo op eens geworden? Laat hij zijn papieren maar eens toonen, en zich legitimeeren als de eenige, met uitschakeling van al die anderen.

De man sneert: gij beweert alleen de waarheid te hebben? En hij slaat.

En hij siet zich direct gesecondeerd door Achab. Deze roept de politie, en zegt: zet dien man in de cel, en laat hij het daar slecht hebben, tot den dag waarop ik als overwinnaar terugkeer. Dan is hij door de feiten als leugenaar ontmaskerd.

Daarom heeft Micha tegenover beiden maar één antwoord. Tegen Zedekia zegt hij: wilt ge bewijs, dat ik de eenige profeet des Heeren ben? Ge zult dat bewijs krijgen op den dag van Achab's nederlaag, als ge van de eene kamer in de andere vlucht om u schuilt te houden. De slag zal zoo verpletterend eindigen, dat gij, die de overwinning hebt aangekondigd, u niet meer publiek vertoonen kunt. Het wordt zoo verschrikkelijk, dat gij zult moeten onderduiken om veilig te zijn voor de volkswoede. En tot Achab: uw terugkeer zal het bewijs leveren, dat ik een leugenaar ben? Accoord, ik neem die uitdaging aan. Als ge in vrede terugkeert, zet me dan maar aan den schandpaal als profeet, die ijdele woorden sprak. Ik neem het aan, want ge komt niet zegevierend terug. Ge zult het zien.

Zijn handen zijn geboid, maar zijn mond is nog vrij voor een laatste kreet: „hoort gij volken algader“. Let op, menschen, let op, wat er nu gebeurt. Het gaat om de legitimatie der profetie uit de komende feiten.